

Хуторна М.Е.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ТЛУМАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ МАКРО- ТА МІКРОРІВНЕВИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

У статті представлено результати дослідження економічного змісту поняття фінансової стабільності макро- та мікрорівневих систем. Узагальнено перелік характеристик, які описують та розкривають складну природу фінансової стабільності. У роботі представлено видову структуру поняття стабільності національної економіки та місце фінансової стабільності у ній; виділено базові ознаки фінансової стабільності економічної системи будь-якого рівня, що дозволило уточнити зміст досліджуваного поняття, а також розробити його класифікацію. Також у статті представлено авторське тлумачення поняття «фінансова стабільність кредитної установи».

Ключові слова: фінансова стабільність, класифікація видів фінансової стабільності, фінансова стабільність кредитної установи.

Постановка проблеми. Стабільність в економічній теорії є складним, агрегованим, багатоаспектним поняттям, яке має глибинні історичні корені. Так, меркантилісти запорукою економічної стабільності, яку асоціювали із загальносуспільним благополуччям, визначали торгівлю; фізіократи вважали, що ключем до стабільності є виробництво та природні багатства, що було розширено та поглиблено технократами. Сучасною фінансовою наукою стабільність економіки розглядається з позиції теорії економічної рівноваги та економічних циклів. З кінця ХХ ст. у центрі уваги всієї світової громади постає питання забезпечення фінансової стабільності, яка є домінуючим фактором стабільності економічної системи будь-якого порядку. Як слушно зауважує О. І. Барановський, це пояснюється тим, що у сучасних умовах вплив геофінансів, світових фінансових систем на окремо взятую державу переходить на якісно інший рівень. З урахуванням панівного становища, що займає фінансова складова в сучасній економіці, можна характеризувати останню як економіку, що керується в основі своїй фінансовим чином, через фінансові механізми, за допомогою фінансових важелів і стимулів й у фінансових цілях [1, с. 245].

Поштовхом до дослідження економічного змісту фінансової стабільності та процесу її забезпечення стала криза в країнах Східної Азії та пострадянського простору в кінці 90-х років ХХ ст., а точніше їх новоутворена здатність до швидкого поширення на економіки інших країн під впливом активного зростання фінансової сфери, особливо у результаті розвитку інформа-

ційних та комунікаційних технологій, а також глобалізаційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Однією з перших фундаментальних праць, присвячених вивченню теорії фінансової стабільності, є праця Х. Мінскі «*Financial Stability Revisited: The Economics of Disaster*» [2], теоретичні положення якої були у подальшому поглиблені та оприлюднені в основній праці науковця «*The Financial Instability Hypothesis*» [3]. Також, вагомий науковий внесок у розвиток методології фінансової нестабільності зробили Е. Крокет (A. Crockett), Р. Фергюсон (R. W. Ferguson, Jr.), Е. Лардж (A. Large), Ф. Мишкін (F. Mishkin), А. Шварц (A. J. Schwartz), Е. Девіс (E. Ph. Davis), Г. Дж. Шиназі (G. J. Schinasi), Т. Вейсер (Th. Wieser). Серед вітчизняних науковців необхідно відмітити науковий доробок О.І. Барановського, Я.В. Белінської, В.П. Биховченка, О.Д. Вовчак, В.М. Гейця, А.Я. Кузнєцової, В. І. Міщенко, Л.О. Примостки, Т.С. Смовженко, Т.Є. Унковської, та ін., які досліджують рушійні чинники зародження та розгортання світових фінансово-економічних криз, обґрунтовують механізм забезпечення фінансової стабільності економіки та макроекономічної стабільності загалом, працюють над розробкою науково-методичних методів своєчасного прогнозування, попередження та пом'якшення кризових явищ. Незважаючи на численні змістовні дослідження даної проблематики, відсутнім є єдине розуміння даного поняття, а по-друге, недостатньо уваги приділяється питанням вивчення фінансової стабільності окремих інституцій фінансового посередництва і, насамперед, кредитних установ, що набуває виключної актуальності в умовах сучасних трансформаційних процесів національного фінансового сектору.

Формулювання цілей статті. Метою наукової статті є поглиблення змісту поняття

фінансової стабільності з позиції макро- та мікрорівневих економічних систем, удосконалення її класифікації.

Опис основного матеріалу дослідження. У першу чергу відмітимо, що фінансова стабільність є однією зі складових економічної стабільності та стабільності економіки загалом. Так, Ячменьова В. М. виділяє такі види економічної стабільності економіки: фінансова, валютна, політична, законодавча, стратегічна, інноваційна [4, с. 95]. Ми не погоджуємося з віднесенням політичної та законодавчої стабільності до економічної, оскільки вважаємо їх самостійними підвидами загальної стабільності економіки. З іншого боку, на нашу

думку, валютна стабільність є вторинною по відношенню до фінансової стабільності. Також, дискусійним є виділення такого виду стабільності як стратегічна, оскільки, це є внутрішньою характеристикою самого поняття та є присутньою у будь-якій її формі прояву. Поряд з цим у науковій літературі також виділяють інвестиційну, зовнішньоторговельну, інформаційну, ресурсну, кадрову та екологічну стабільність [5]. Ураховуючи все вищезазначене пропонуємо на розгляд видову структуру поняття стабільності національної економіки та місце фінансової стабільності у ній (рис. 1).

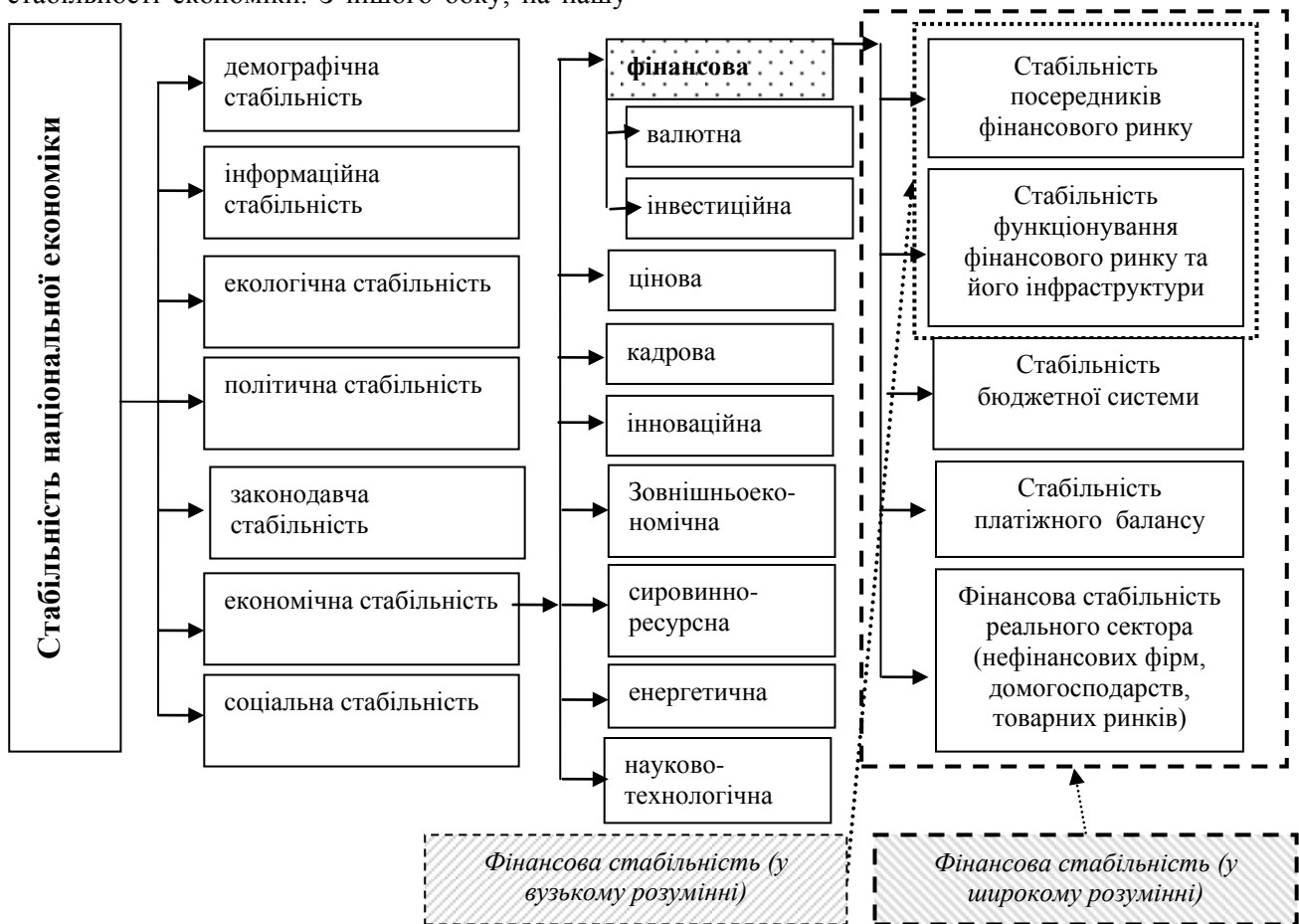

Рис. 1. Фінансова стабільність у структурі стабільності національної економіки*

* Розроблено автором з урахуванням [4; 5]

Поняття фінансової стабільності сучасною фінансовою наукою вивчається, у першу чергу, з позицій фінансової системи (як у широкому, так і вузькому тлумаченні, що представлено на рис. 1), однак також мають місце її дослідження у контексті окремих підсистем фінансової системи, зокрема це фінансова стабільність банківської системи, страхової системи, а також на мікрорівні – фінансова стабільність кредитних установ (насамперед банків). У даному контексті слушним є зауваження Унковської Т.Є. про відсутність цілісної теорії фінансової стабільності

та, зокрема, універсального сутнісного операційного визначення терміну «фінансова стабільність». Також погоджуємося з думкою науковця про «існування «методологічної прірви» між розумінням макрофінансової стабільності та фінансової стабільності на мікрорівні (на рівні банку, підприємства тощо)» [6, с. 20-21].

Узагальнення наукової думки щодо тлумачення терміну «фінансова стабільність» зарубіжними дослідниками представлено у праці П. Смага (P. Smaga). Науковець виділив шість характеристик, які більшістю науковців

використовуються для розкриття економічного змісту фінансової стабільності, а саме (проранжовано за частотою згадувань у порядку спадання): виконання основних функцій фінансової системи; стійкість до шоків; вплив на реальну економіку; ефективний перерозподіл ресурсів, тобто виконання функції фінансового посередництва; стабільність цін на фінансові активи; тісний взаємозв'язок між структурними елементами фінансової системи [7, с. 16].

Варто зауважити, що наділення фінансової стабільності ознакою стабільності цін на фінансові активи насамперед характерно для науковців, які вивчають дане поняття з позицій фінансової нестабільності. При цьому така характеристика як оцінка, розподіл та управління очікуваними фінансовими ризиками, на чому наголошує у своїх працях один з провідних дослідників фінансової стабільності Г.Дж. Шиназі, не знайшла широкої підтримки серед інших науковців як самостійна ознака поняття. Зауважимо, що саме Г.Дж. Шиназі був одним з

першим, хто обгрунтував практичну доцільність дослідження властивостей фінансової стабільності (а не нестабільності) з метою уможливлення формування ефективної політики управління нею з боку органів державного управління. Також він наголосив, що подібний підхід є особливо актуальним для країн з недосконалою фінансовою системою [8, с. 3].

Для вітчизняної та російськомовної академічної громади у більшій мірі характерним є прямий підхід до розкриття поняття фінансової стабільності. Найбільш часто вживаними характеристиками поняття фінансової стабільності є (табл. 1): протистояння шокам (9 згадувань); ефективне виконання своїх функцій (як посередницької, так і щодо забезпечення нормального перебігу економічних процесів у державі) (8 згадувань); попередження поширення негативних проявів на реальну економіку (4 згадування); стійкість компонент фінансової системи (4 згадування); динамічний стан фінансової рівноваги (3 згадування).

Таблиця 1

Порівняльний аналіз дефініцій поняття «фінансова стабільність фінансової системи»* (у хронологічному порядку)

Автор/Ознака поняття	стійкий (динамічний) розвиток	стійкий стан	динамічний стан фінансової рівноваги	ефективне виконання функцій	задовільний фін. стан фін. установ	стійкість компонент системи	протистояння шокам	попередження поширення на економіку	збалансоване функціонування (відсутність диспропорцій)	здатність системи	стан системи	довіра до фінансових посередників	врахування часової компоненти
Вовченко Н. Г. (2006)				+ ¹			+						
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. (2007)	+								+				
Севрук В. Т. (2007)				+						+			+
Бахолдін А. А. (2007)				+						+			+
Унковська Т. Є. (2009)			+				+						+
Бурлачков В. (2009)					+	+							
Белінська Я. В. (2010)			+				+						+
Каллаур П. В. (2010)				+ ¹		+	+	+		+			
Авторський колектив НІСД (2011)				+ ¹						+			
Корміліцина І. Г. (2011)				+			+	+			+		
Лазня А. В. (2011)			+			+							+
Пшик Б. І. (2013)		+		+		+	+	+				+	
Гирба О. О. (2013)							+	+	+				
Корінюк Я. О. (2015)				+			+				+		+
Срмолаєв С. А., Завьялов Ю. С. (2015)							+						
Кількість згадувань (з 15 можливих)	1	1	3	8	1	4	9	4	2	4	2	1	6

Примітка: 1 - окрім посередницької функції, також мається на увазі забезпечення нормального перебігу економічних процесів у державі

* Складено автором

Загалом, проведений аналіз дозволив виокремити кілька напрямів, відповідно до яких:

1. Фінансова стабільність трактується як здатність фінансової системи протистояти негативним внутрішнім та зовнішнім шокам за одночасного ефективного виконання своїх основних функцій.

2. Фінансова стабільність розглядається як стійкість компонент фінансової системи, яка тлумачиться у вузькому розумінні.

3. Фінансова стабільність розкривається як режим функціонування економічної системи, що перебуває у динамічному стані фінансової рівноваги.

Окремо потрібно зауважити на акцентуванні Пшиком Б. І. на такій важливій ознаці фінансової стабільності як довіра до фінансово-кредитних установ, на яку звертали увагу у своїх працях, Е. Крокет, М. Фут (*Michael Foot*) та Е. Лардж. Останній зазначає, що «у широкому сенсі фінансова стабільність має визначатися з позицій забезпечення довіри до фінансової системи» [9, с. 2]. М. Фут довіру до фінансових інституцій та ринків визначає як одну з ключових ознак фінансової стабільності [10, с. 2]. Також на довірі до

фінансових інституцій як характеристики стабільності фінансової системи, наголошують російські дослідники Морозова І.А. та Сахабутдінова Л.Р. [11, с. 858], однак, як правило, дана характеристика не включається науковцями до базового переліку компонент стабільності фінансової системи. Це підтверджується науковими результатами К. Албулеску (*Claudiu Albulescu*), К. Брезніка (*Kristijan Breznik*) та В. Дермола (*Valerij Dermol*) [12, с. 946], які досліджували контент 145 зарубіжних наукових праць, присвячених фінансовій стабільності за період 1987-2015 рр. та виділили 31 поняття, які найчастіше вивчаються дослідниками у межах даної проблематики, серед яких немає поняття довіри. Подібне ігнорування вважаємо суттєвим методологічним недоліком теорії фінансової стабільності та відносимо довіру до фундаментальних компонент її забезпечення. Поряд з цим необхідно звернути увагу, що вітчизняні та російські науковці, досліджуючи питання фінансової стабільності банківської системи як один з визначальних факторів виділяють її надійність (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняльний аналіз дефініцій поняття «фінансова стабільність банківської системи»*
(у хронологічному порядку)

Автор/Ознака поняття	стійка рівновага	ефективне виконання функцій	стійкість компонент системи	протистояння внутрішнім і зовнішнім шокам	здатність системи	стан системи	надійність	врахування часової компоненти	платоспроможність
Ларіонова І. В. (2001)	+			+	+		+	+	
Барановський О. І. (2007)	+			+	+		+	+	
Василенко В. В. (2007)			+			+			
Авторський колектив Центру наукових досліджень НБУ (2011)	+	+		+		+	+	+	
Погореленко Н. П. (2011)		+		+	+				
Беленька Г. В. (2011)		+	+	+		+	+		+
Кияк А. Т. (2016)		+		+					
Лавренюк В. В. (2016)		+		+	+			+	
Кількість згадувань (з 8 можливих)	3	5	2	7	4	3	4	4	1

*Складено автором

На нашу думку, фінансова надійність банку – це такий стан банківської установи, який формує упевненість клієнтів, службовців, акціонерів у його платоспроможності в умовах стабільного внутрішнього і зовнішнього середовища, тобто є «зрізом» фінансового стану банку на певну дату, зваженого на рівень довіри до нього з боку суб'єктів економічних відносин, які перебувають

у безпосередніх відносинах з банком. Щодо фінансової стабільності як на макро-, так і мікро-рівні, то на неї впливає інститут довіри загалом, суб'єктний склад якого виходить за межі безпосередніх учасників відносин. Так, наприклад, неплатоспроможність системоутворюючого банку, або окремі рішення регулятора, які не знаходять підтримки у суспільстві, або

провокують занепокоєння громади, можуть різко знизити рівень довіри до інших, навіть ефективно функціонуючих банків та вплинути на їх фінансову стабільність. Тому вважаємо, що визначальною рисою фінансової стабільності є не надійність, а довіра, яка може проявлятися і як внутрішній (на рівні надійності), так і зовнішній фактор. При цьому надійність, у тому числі фінансова надійність, є характеристикою окремої фінансово-кредитної установи, а не фінансової системи та її підсистем.

Рухаючись від загального до конкретного розглянемо підходи до тлумачення фінансової стабільності на мікрорівні. Однак перш за все варто відмітити існування наукової думки, що фінансова стабільність є характеристикою системи (фінансової, банківської), але не фінансово-кредитних установ, щодо яких пропонується вживати виключно термін «фінансова стійкість» [13, с. 55]. У даному випадку, кредитна установа розглядається як елемент кредитної системи, якому не притаманна така системна ознака як стабільність. На нашу думку, кредитна установа, як і будь-який фінансовий посередник, є складною динамічною системою та підсистемою системи більш високого порядку (кредитна установа – кредитна система; страхова компанія – страхова система; пенсійний фонд – пенсійна система) та зберігає за собою таку властивість як стабільність.

Зауважимо, що одне з перших визначень поняття стабільності банку в російськомовній економічній літературі належить Юданову А.Ю., який тлумачить її як «здатність опинитися у привілейованому, відносно менш уразливого положенні під час кризи та здатність їх переборювати» [14, с. 74]. Зміст даного поняття тлумачився науковцем у контексті дослідження міжнародних монополій, що й пояснює його вузьку направленість.

Дзюблюк О. В. та Михайлюк Р. В. стабільний розвиток банку визначають як «спроможність комерційного банку з плином часу і з певною швидкістю забезпечити зменшення непередбачуваних втрат, а також динамічний, поступальний рух банку в межах визначеної стратегії в умовах конкурентного ринку» [15, с. 31]. При цьому стійкість банку науковці пов'язують зі здатністю витримувати максимальний рівень непередбачуваних втрат за одночасного збереження стану ефективного (прибуткового) функціонування. Тобто, науковці розділяють поняття стійкості та стабільності на підставі рівня якості системи менеджменту банку, яка у випадку його стабільності забезпечує зниження чутливості стану банку до негативних факторів середовища. Дослідники

також акцентують увагу на такій ознаці стабільності банку, як його розвиток згідно із затвердженою стратегією.

На думку Панова Д. В., фінансова стабільність – це «збалансований та одночасно динамічний *стан*, що відображає здатність кредитної організації його відтворити в умовах змінного середовища» [16, с. 193]. Тобто, автор розкриває дане поняття як здатність кредитної установи забезпечувати стан динамічної рівноваги у часі, не акцентуючи, при цьому виключно на фінансовій складовій. На думку Головка О. Г., – це «здатність банку зберігати рівноважний стан протягом визначеного часу у розрізі *окремих напрямів його фінансових відносин*, проявом чого слід вважати припустиме відхилення від лінії тренду обраного показника у часі, за яким визначається збалансований стан банку та узагальнюються кількісні значення такої стабільності» [17, с. 3]. Схожу думку висловлює Фалюта А. В., трактуючи поняття як «системну інтегральну характеристику, що відображає здатність банківської установи зберігати протягом тривалого періоду часу у визначених межах значення *всіх фінансових параметрів системи*» [18, с. 8]. Тобто дослідники наголошують саме на фінансових відносинах кредитної установи, якість яких визначає рівень її фінансової стабільності. Поряд з цим нефінансові компоненти діяльності фінансового посередника (кадрові, організаційно-управлінські, технологічні, інформаційно-аналітичні) є важливими внутрішніми важелями у процесі забезпечення фінансової рівноваги.

Дискусійним, на нашу думку, є сприйняття фінансової стабільності як абсолютної характеристики кредитної установи, тобто такої, що стосується «всіх фінансових параметрів». Виходячи з того, що фінансова стабільність – це в першу чергу, здатність економічної системи (як макро-, так і мікрорівневої) до виконання *своїх основних функцій*, тому першочерговим завданням є забезпечення рівноважного стану за тими фінансовими параметрами, які уможливають реалізацію вищезазначеного в умовах внутрішніх та зовнішніх шоків.

У свою чергу, Л. О. Примостка звертає увагу на таку ознаку фінансової стабільності будь-якої економічної системи як «відповідність результатів її поточної діяльності довгостроковим стратегічним цілям розвитку» [19, с. 148]. При цьому, науковець уточнює, що результати діяльності також повинні відповідати стратегічній меті системи вищого рівня. Повністю розділяємо дану думку та вважаємо виконання даної умови – ієрархічної

підпорядкованості результатів діяльності стратегічним цілям розвитку економічних систем різних рівнів – є основою забезпечення фінансової стабільності економіки країни.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз дозволив виділити такі ознаки фінансової стабільності економічної системи будь-якого рівня:

1) здатність до стійкого розвитку в часі у певному допустимому діапазоні відхилень від заданої траєкторії, яка підпорядкована визначеному напрямку розвитку системи вищого порядку, тобто здатність системи перебувати у динамічній фінансовій рівновазі протягом часу;

2) наявність достатнього запасу міцності, який дозволяє як протистояти (у випадку короткострокових проявів), так і адаптуватися (у випадку довгострокових) до негативних зовнішніх та внутрішніх шоків протягом часу;

3) здатність до безперебійного та ефективного виконання своїх основних функцій, тобто тих, які визначають зміст даної економічної системи та її призначення, незважаючи на зовнішні та внутрішні шоки;

4) здатність до запобігання поширенню внутрішніх шоків на стабільність системи вищого порядку.

У широкому розумінні *фінансова стабільність економічної системи* – це її здатність до стійкого розвитку у часі у певному допустимому діапазоні відхилень від заданої траєкторії, що дає змогу безперебійно та ефективно виконувати свої основні функції щодо акумулювання, розподілу, перерозподілу та використання фінансових ресурсів, забезпечуючи відповідність поточних результатів функціонування стратегічним цілям розвитку економічної системи, шляхом її протистояння та адаптації до негативних ендогенних та екзогенних шоків.

На підставі проведеного аналізу вважаємо за доцільне класифікувати види фінансової стабільності за такими ознаками: *суб'єкт, характер поширення, характер та стан економіки, рівень забезпечення, стан стабільності, її реальність, тривалість періоду дії, ступінь забезпечення, реакція на зміну зовнішнього середовища, мета забезпечення* (табл. 3).

Таблиця 3

Класифікація видів фінансової стабільності*

Класифікаційна ознака	Види фінансової стабільності
Суб'єкт	Країни, регіону, економіки, фінансової системи, бюджетної системи, банківської системи, страхової системи, платіжного балансу, реального сектору, фінансового ринку, фінансової інфраструктури, фінансового посередника (кредитної установи, страхової компанії, пенсійного фонду, інвестиційного фонду), підприємства, домашнього господарства
Характер поширення	Локальна, національна, міжнародна, глобальна; мега-, мета-, макро-, мезо-, мікрорівня
Характер економіки	В умовах ринкової економіки, адміністративно-командної економіки, інформаційної економіки, тіньової економіки, легальної економіки
Стан економіки	В умовах тривалого економічного піднесення, у передкризових, посткризових умовах
Рівень забезпечення	Абсолютний, високий, задовільний рівень
Стан стабільності	Поточна, прогнозна
Реальність	Дійсна, уявна
Тривалість періоду дії	Короткострокова, середньострокова, довгострокова; безперервна, періодична (ситуативна), тимчасова
Ступінь забезпечення	Забезпечена, незабезпечена
Реакція на зміну зовнішнього середовища	Випереджувального характеру, адаптивна
Мета забезпечення	Спрямована на забезпечення стабільності посередників фінансового ринку; уникнення системної фінансової кризи, забезпечення відсутності надмірної волатильності фінансових ринків, ефективного управління фінансовими ризиками в економіці, подовження економічних циклів

* Розроблено автором

Запропонована класифікація дозволяє усвідомити та у подальшому практично реалізувати диференційований підхід до вибору механізмів забезпечення фінансової стабільності

залежно від конкретних параметрів, що й обґрунтовує її практичну значущість.

У свою чергу, під *фінансовою стабільністю кредитної установи* розуміємо її здатність до передбачуваного розвитку відповідно до

стратегічної мети впродовж тривалого часу, перебуваючи у динамічному стані фінансової рівноваги та забезпечуючи безперебійне та ефективне виконання функції фінансового посередництва, насамперед у розрахунках та щодо акумулювання та перерозподілу кредитних ресурсів, а також формування запасу міцності, що дає змогу абсорбувати зовнішні та внутрішні шоки, запобігати їх негативному впливу на кредитну систему та економіку загалом.

Вважаємо, що окрема кредитна установа має потенціал до фінансової стабільності, якщо її запас міцності здатний повністю покрити очікувані та неочікувані фінансові втрати внаслідок дії ендогенних та екзогенних шоків. Чим більшою є різниця між запасом міцності та ймовірними втратами у результаті впливу шоків, тим ближчим є положення кредитної установи до рівня абсолютної фінансової стабільності, яку розуміємо як стан установи, з якого вона не переходить у стан фінансової кризи за жодних

внутрішніх та зовнішніх шоків та виконує всі свої функції у повному обсязі та з максимальною ефективністю. Даний рівень фінансової стабільності є еталонним гіпотетичним станом установи, яка в реальності постійно знаходиться у стані відхилення від нього.

Вважаємо, що базовими фінансовими характеристиками рівня достатності запасу міцності, а отже, і фінансової стабільності кредитної установи є рівень її ліквідності, платоспроможності, капіталізації, якості активів та зобов'язань, збалансованості активів та зобов'язань за строками та валютою, дохідності та прибутковості, фінансової надійності та фінансової стійкості. Поряд з цим, на фінансову стабільність кредитної установи також впливають і нефінансові внутрішні та зовнішні чинники. Це знайде своє розкриття у подальших наукових дослідженнях, присвячених питанням формування системи забезпечення фінансової стабільності кредитних установ.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія : у 2 т. / О. І. Барановський. – Т. 1. – К. : УБС НБУ, 2014. – 831 с.
2. Minsky H. P. Financial Stability Revisited: The Economics of Disaster [Electronic resource] / H. P. Minsky // Board of Governors of the Federal Reserve System, Reappraisal of the Federal Reserve Discount Mechanism, Washington, D.C., 1972. – 87 p. – Available at : https://fraser.stlouisfed.org/files/docs/historical/federal%20reserve%20history/discountmech/fininst_minsky.pdf
3. Minsky H.P. The Financial Instability Hypothesis [Electronic resource] / H.P. Minsky // The Jerome Levy Economics Institute of Bard College. – Working Paper № 74. – 1992. – 10 p. – Available at : <http://www.levyinstitute.org/pubs/wp74.pdf>.
4. Ячменьова В. М. Економічна стабільність: сутність та форми вияву / В. М. Ячменьова // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2012. – № 24 (II). – С. 94-99.
5. Муталимов В. А. Макроэкономическая стабильность как основная цель обеспечения экономической безопасности страны [Электронный ресурс] / В. А. Муталимов. // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 6. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/makroekonomicheskaya-stabilnost-kak-osnovnaya-tsel-obespecheniya-ekonomicheskoy-bezopasnosti-strany>.
6. Унковська Т. Є. Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів / Т. Є. Унковська // Економічна теорія. – 2009, - №1. – С. 14-33.
7. Smaga P. Assessing Involvement of Central Banks in Financial Stability [Electronic resource] / P. Smaga. - Center for financial stability, Policy paper, New York, 2013. – 64 p. – Available at : http://www.centerforfinancialstability.org/research/Assessing_052313.pdf
8. Schinasi G. Defining Financial Stability [Electronic resource] / Garry J. Schinasi // IMF Working Paper. - WP/04/187 . – 2004. – 19 p. – Available at : <https://pdfs.semanticscholar.org/ef31/bd3236697c658746235e96ab920488ad5a3a.pdf>
9. Large A. Financial Stability: Maintaining Confidence in a Complex World [Electronic resource] / Large A. // Speech at City of London Central Banking Conference (National Liberal Club, 17 November 2003). - London: Bank of England. – Available at : <http://www.bankofengland.co.uk/archive/Documents/historicpubs/speeches/2003/speech205.pdf>.
10. Foot M. What is 'Financial Stability' and How Do We Get It? [Electronic resource] / M. Foot // The Roy Bridge Memorial Lecture. - United Kingdom: Financial Services Authority, 2003. – Available at : <http://www.bankofengland.co.uk/archive/Documents/historicpubs/speeches/2003/speech205.pdf>.
11. Morozova I. A. Financial Stability Concept: Main Characteristics and Tools [Electronic resource] / I.A. Morozova, L. R. Sahabudinova // World Applied Sciences Journal. – 2013. – № 22 (6). – pp. 856-858. – Available at : <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.388.2058&rep=rep1&type=pdf>.
12. Albuлесcu C. What We Understand By Financial Stability: Text Analysis With Network Approach [Electronic resource] / C. Albuлесcu, K. Breznik, V. Dermol // International Journal of Management, Knowledge and Learning. – 2016. – pp. 943-951. – Available at : <http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-16-1/papers/ML16-191.pdf>.

13. Лавренюк В. В. Системно важливі банки та їх вплив на стабільність банківської системи / В.В. Лавренюк – Дис. ... к.е.н. – 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – К. : Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, 2016. – 232 с.

14. Юданов А. Ю. Секреты финансовой устойчивости международных монополий / А. Ю. Юданов. – М. : Финансы и статистика, 1991. – 204 с.

15. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи : монографія / О. В. Дзюблюк, Михайлюк Р. В. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2009. – 316 с.

16. Панов Д. В. Финансовая стабильность банков: методологический поход / Д. В. Панов // Вестник Финансовой академии. – 2008. – №3. – С. 180-200.

17. Головка О. Г. Фінансова стабільність розвитку банків / О. Г. Головка. – Автореф. дис. ... к.е.н. - 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – Суми : ДВНЗ «Університет банківської справи Національного банку України», 2010. – 24 с.

18. Фалюта А. В. Управління фінансовою стабільністю банків в економіці України / А. В. Фалюта. – Автореф. дис. ... к.е.н. - 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. – 24 с.

19. Примостка Л. О. Макроекономічна рівновага та фінансова стійкість банків: теоретичний аспект / Л.О. Примостка // Фінанси, облік і аудит. – 2012. – № 20. – С. 148-155.

REFERENCES

1. Baranovs'kiy, O. I. (2014). *Filosofiya bezpeky*. [Philosophy of security]. Kyiv. University of banking of the National Bank of Ukraine. [in Ukrainian]

2. Minsky, H. P. (1972). *Financial Stability Revisited: The Economics of Disaster*. Washington, D.C. Board of Governors of the Federal Reserve System, Reappraisal of the Federal Reserve Discount Mechanism. Retrieved from: https://fraser.stlouisfed.org/files/docs/historical/federal%20reserve%20history/discountmech/fininst_minsky.pdf [in English]

3. Minsky, H. P. (1992). *The Financial Instability Hypothesis*. New York. The Jerome Levy Economics Institute of Bard College. Retrieved from: <http://www.levyinstitute.org/pubs/wp74.pdf>. [in English]

4. Yachmen'ova V. M. (2012). *Ekonomichna stabil'nist': sutnist' ta formy vyvavu*. [Economic stability: the nature and forms of expression]. In *Ekonomika. Menedzhment. Pidpryyemnytstvo*. [Economy. Management. Business]. [in Ukrainian]

5. Mutalymov, V. A. (2013). *Makroekonomicheskaya stabil'nost' kak osnovnaya tsel' obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti strany*. [Macroeconomic stability as the primary goal of ensuring the economic security of the country]. In *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya*. [Modern problems of science and education]. Retrieved from: <http://cyberleninka.ru/article/n/makroekonomicheskaya-stabilnost-kak-osnovnaya-tsel-obespecheniya-ekonomicheskoy-bezopasnosti-strany>. [in Russian]

6. Unkovs'ka, T. E. (2009). *Systemne rozuminnya finansovoyi stabil'nosti: rozv'yazannya paradoksv* [Systemic understanding of financial stability: paradoxes solving]. In *Ekonomichna teoriya*. [Economic theory]. [in Ukrainian]

7. Smaga, P. (2013). *Assessing Involvement of Central Banks in Financial Stability*. New York. Center for financial stability. Retrieved from: http://www.centerforfinancialstability.org/research/Assessing_052313.pdf [in English]

8. Schinasi, G. (2004). *Defining Financial Stability*. International Monetary Fund. Retrieved from: <https://pdfs.semanticscholar.org/ef31/bd3236697c658746235e96ab920488ad5a3a.pdf> [in English]

9. Large, A. (2003). *Financial Stability: Maintaining Confidence in a Complex World*. London. Bank of England. Retrieved from: <http://www.bankofengland.co.uk/archive/Documents/historicpubs/speeches/2003/speech205.pdf>. [in English]

10. Foot, M. (2003). *What is 'Financial Stability' and How Do We Get It?* London. Bank of England. Retrieved from: <http://www.bankofengland.co.uk/archive/Documents/historicpubs/speeches/2003/speech205.pdf>. [in English]

11. Morozova, I. A., Sahabutdinova, L. R. (2013). *Financial Stability Concept: Main Characteristics and Tools*. World Applied Sciences Journal. Retrieved from: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.388.2058&rep=rep1&type=pdf>. [in English]

12. Albulescu, C., Breznik, K., Dermol V. (2016). *What We Understand By Financial Stability: Text Analysis With Network Approach*. Romania. Timisoara Politehnica University of Timisoara. International Journal of Management, Knowledge and Learning. Retrieved from: <http://www.toknowpress.net/ISBN/978-961-6914-16-1/papers/ML16-191.pdf>. [in English]

13. Lavrenyuk, V. V. (2016). *Systemno vazhlyvi banky ta yikh vplyv na stabil'nist' bankivskoyi systemy* [Systemically important banks and their impact on the stability of the banking system]. Kyiv. Kyiv Economics National University named after Vadym Hetman. [in Ukrainian]

14. Yudanov, A. Y. (1991). *Sekrеты finansovoy ustoychivosti mezhdunarodnykh monopoliy* [Secrets of the financial stability of the international monopolies]. Moscow. [in Russian]

15. Dzyublyuk, O. V., Mykhaylyuk, R. V. (2009). Finansova stiykist' bankiv yak osnova efektyvnoho funktsionuvannya kredytnoyi systemy [The financial stability of banks as a basis for the effective functioning of the credit system]. Ternopil. Ternopil Economics National University. [in Ukrainian]
16. Panov, D. V. (2008). Finansovaya stabil'nost' bankov: metodologicheskyy podhod. [The financial stability of the banks: methodological approach]. Moscow. In Vestnik Finansovoy akademii [Bulletin of Financial Academy]. [in Russian]
17. Holovko, O. H. (2010). Finansova stabil'nist' rozvytku bankiv. [Financial stability of banks]. Sumy. Ukrainian Academy Of Banking of the National Bank of Ukraine. [in Ukrainian]
18. Falyuta, A. V. (2010). Upravlinnya finansovoyu stabil'nistyu bankiv v ekonomitsi Ukrayiny. [Managing of the financial stability of banks in the economy of Ukraine]. Lviv. Lviv National University named after Ivan Franko. [in Ukrainian]
19. Prymostka, L. O. (2012). Makroekonomichna rinvovaha ta finansova stiykist' bankiv: teoretychnyy aspekt. [Macroeconomic equilibrium and financial stability of banks: the theoretical aspect]. In Finansy, oblik i audyt [Finance, Accounting and Auditing]. [in Ukrainian]

Одержано 28.02.2017 р.